

SPOROČILO ZA JAVNOST: Pobuda Gledališki tolmač

Na oder prihajajo štiri predstave s tolmačenjem v slovenski znakovni jezik. Pobuda Gledališki tolmač slovenska gledališča približuje gluhih.

Ljubljana, 16. april 2019 – Gluhi in naglušni se zaradi oviranosti pogosto srečujejo z oteženim dostopom do kulturnih vsebin. Pobuda Gledališki tolmač odgovarja na to vrzel in v slovenski prostor prinaša serijo gledaliških predstav s tolmačem za gluhe. Pobudo organizira Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana ob podpori NLB in v sodelovanju s štirimi slovenskimi gledališči. Dolgoročni cilj je zagotoviti ustrezno kvoto predstav s tolmačem v vseh slovenskih gledališčih.

»Vav, izjemno! Tole je bilo res nekaj zelo posebnega,« je po ogledu predstave **Katje Perat Mazohistka** s tolmačenjem v znakovni jezik dejala **Petra**, ki je gluha od rojstva. V Sloveniji znakovni jezik za vsakodnevno sporazumevanje uporablja okoli tisoč gluhih. Pri komuniciranju gluhi namesto glasu in izgovorjenih besed uporabljajo svoje roke, telo, obraz, usta in glavo.

Gluhota je po klasifikaciji Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) ena najtežjih oblik invalidnosti, ki ljudi pogosto potisne na rob družbe. Kljub temu, da imajo gluhi v Sloveniji ustavno zagotovljene enake pravice kot slišne, pa je uveljavljanje pravice do kulture in dostop do kulturnih dobrin pogosto velik problem, na kar opozarjajo v Društvu gluhih in naglušnih Ljubljana: »Med predstavo sem opazoval ganjene obraze naših članov, ki so povedali več kot tisoč besed. Pobuda Gledališki tolmač v sebi nosi dve močni sporočili. Prvo je, da gluhi in naglušni želimo biti vključeni v družbeno dogajanje in drugo, da se vse da, kadar posluš za sočloveka prevlada nad ostalim. Zato hvala NLB, ki nam omogoča ta nepozabna doživetja in hvala slovenskim gledališčem, ki so brez obotavljanja sprejela naš predlog za vključitev tolmača znakovnega jezika v izbrane predstave,« je dejal **Gorazd Orešnik, predsednik Društva gluhih in naglušnih Ljubljana**.

Tolmači se na odru zlijejo z igralci.

Ideja za pobudo Gledališki tolmač je na Društvu gluhih in naglušnih Ljubljana vzklija v želji omogočiti gluhim vstop v edinstven svet gledališke umetnosti in ob tem ozaveščati slišne prebivalstvo o pomenu socialne vključenosti invalidov. Projekt, ki ga podpira NLB, poteka v sodelovanju z **Anton Podbevšek Teatrom, Lutkovnim gledališčem Ljubljana, Prešernovim gledališčem Kranj in SNG Nova Gorica**. Trenutno si lahko gluhi v omenjenih gledališčih ogledajo **štiri predstave**, ki so v živo tolmačene v znakovni jezik, nove uprizoritve s tolmačem pa se obetajo tudi v naslednji gledališki sezoni. Predstavo tolmačijo štirje tolmači slovenskega znakovnega jezika **Nataša Kordiš, Natalija Spark, Martin Klepec** in **Karin Brumen**, vsi otroci gluhih staršev, ki so znakovni jezik spoznavali že od rojstva.

Ena od značilnosti znakovnega jezika je, da nima enake slovnice kot govorni jezik na istem geografskem območju in se razvija znotraj skupnosti gluhih. Vse to je bilo treba upoštevati pri pripravi gledaliških tolmačev, ki gledališka dela naravnost z odra tolmačijo v slovenski znakovni jezik in gluhim v občinstvu pričarajo nepozabno izkušnjo spremljanja stalnih predstav v živo. Ključno vlogo pri tem je imela **prva gluha režiserka za gledališče in film v Sloveniji, Lada Lištvanova**, ki je prevzela delo s tolmači in pripravo tolmačev na sodelovanje v predstavi: »Delo s tolmači je bila nepozabna izkušnja. Naš osrednji cilj je bil besedilo čim bolj nazorno prirediti v znakovni jezik tako, da bo razumljivo gluhim

POBUDA GLEDALIŠKI TOLMAČ

gledalcem. Srečavali smo se individualno, kot tudi v skupini, svetovali drug drugemu in pilili podrobnosti. Kapo dol vsem tolmačem za trud, ki so ga vložili v ta projekt. Verjamem, da bodo tudi gluhi prepoznali predanost in kakovost njihovega dela.»

Bančno svetovanje s tolmačem in delavnice opismenjevanja.

NLB, podpornica pobude Gledališki tolmač, že v tem letu načrtuje uvedbo storitev, ki bodo gluhim olajšale opravljanje osnovnih bančnih storitev, ob tem pa bo organizirala tudi delavnice finančnega opismenjevanja za gluhe: »NLB podpira pobudo Gledališki tolmač, s katero si Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana prizadeva gledališče približati gluhim. Smo edina banka v Sloveniji, ki svojim strankam z video klicem 365 dni v letu, 24 ur na dan, kjerkoli so, omogoča opravljanje osnovnih bančnih storitev in svetovanje na daljavo. Še v tem letu pa bomo omenjeno storitev s prisotnostjo tolmača omogočili tudi gluhim, saj tudi mi želimo, da bi bili enakovredno vključeni v svet slišočih,« je pojasnil **Andrej Krajner**, direktor Komuniciranja v NLB.

Več informacij: www.gledaliski-tolmac.si

Sanja Grobovšek Šubic, 040 851 550, sanja.grobovsek@taktik.si

Video napovednik projekta: <https://youtu.be/R8gkq7AnGX0> | <https://we.tl/t-vO2zFFmPZv>

Foto material s predstave Mazohistka za splet: <https://we.tl/t-l2nwOiUV6t>

Foto material s predstave Mazohistka za tisk: <https://we.tl/t-gB9Pzqlutf>

SEZNAM PREDSTAV S TOLMAČEM V ZNAKOVNI JEZIK

- 12. 4. 2019, ob 20.00: **Katja Perat: Mazohistka**, Anton Podbevšek Teater Novo mesto
  - o tolmači **Nataša Kordiš**
- 18. 4. 2019, ob 17.00: **Jan Malík: Žogica Marogica**, Lutkovno gledališče Ljubljana
  - o tolmači **Natalija Spark**
- 20. 4. 2019, ob 20.00: **Thomas Bernhard: Zabava za Borisa**, Prešernovo gledališče Kranj
  - o tolmači **Martin Klepec**
- 23. 4. 2019, ob 20.00: **Jure Karas: Realisti**, SNG Nova Gorica
  - o tolmači **Karin Brumen**

PREDSTAVITEV LADE LIŠTVANOVE, STROKOVNE SODELAVKE ZA PRIPRAVO TOLMAČEV

Lada Lištvanova prihaja s Češke, v Slovenijo pa jo je pred 10 leti pripeljala ljubezen. Je gluha. Že od otroštva je navdušena nad gledališčem. Po študiju na JAMU (Janačkova akademija glasbene umetnosti) v Brnu je začela igrati, režirati, voditi različne kulturne delavnice ter učiti znakovni jezik.

PREDSTAVITEV TOLMAČEV

NATAŠA KORDIŠ

POBUDA GLEDALIŠKI TOLMAČ

Nataša je kot otrok gluhih staršev v svetu gluhih živela vse do mature, nato je odšla v tujino in pridobila diplomu s področja vizualnih komunikacij. Izoblikovali so jo ljubezen do jezika, narave in umetnosti. Zaposlena na ZGNL tolmači za gluhe otroke v integraciji, ljubezen do gledališča gluhih pa goji že dve desetletji.

NATALIJA SPARK

Natalija je odraščala z gluhima staršema. Na Filozofski fakulteti je zaključila smer pedagogika/andragogika ter za svoje diplomsko delo prejela Prešernovo nagrado. Po magisteriju psihosocialnega svetovanja je gluhim kot prva v Sloveniji omogočila dostop do terapije v njihovem jeziku.

MARTIN KLEPEC

Martin je kot otrok gluhih staršev znakovni jezik spoznal že zelo zgodaj. Ker je bil znakovni jezik v njegovem življenju vedno prisoten, odločitev da postane tolmač, ne preseneča. Danes izvaja tudi tečaje slovenskega znakovnega jezika.

KARIN BRUMEN

Karin je otrok gluhih staršev. Na svoji profesionalni poti je že zgodaj prišla do licence za tolmačko za slovenski znakovni jezik. Ko se je vključila v gledališko skupino Tihe stopinje, je začutila močno ljubezen do gledališča. Želi si, da bi bili gluhi enakovredno vključeni v slišni svet in da bi jim s pomočjo znakovnega jezika, mimike obraza in telesa tolmači lahko predali vse nianse govornega izražanja.